

Tarih Okulu
Ocak – Nisan 2010
Sayı VI, 281-284.

DİL TARİHLİ ÜÇ AĞABEY

Abdülkadir YUVALI*

Bizim dönemde Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin hangi bölümünde öğrenci olursanız olunuz "Üç Ağabey" sözü ile kimleri kastettiğimi biliyorsunuzdur. Tarih bölümü ortaçağ tarihi kürsüsünde uzun bir süre aynı odayı paylaşmış olan Reşat GENÇ, Kazım Yaşar KOPRAMAN ve İsmail AKA hocalarımız mesleki çalışmaları bir yana, kürsü ve bölüm farkı gözetmeden hepimiz için birer ağabey olmuşlardır. Ağabeylerimizin ortak olarak kullanmış oldukları odaları sadece bilim, maneviyat ve milli değerlerin yaşandığı mekân olmanın yanında, arkadaşlarımızın her türlü problemlerinin taşındığı ve tartışıldığı bir mekân idi.

Bu üçlü gruba zaman zaman bir üst katta oturan Hüseyin ağabeyimiz de katılırdı. Hüseyin Bey hocamızın bir diğer özelliği de daha o zamanlardan başlamak üzere odasında titizlikle hazırlamış olduğu çayının tadını unutamayız. Rahmetli Prof. Dr. Emin BİLGİÇ hocamızın gözde asistanı ve her şeyini emanet etmiş olduğu evladı idi. Dil Tarih'te başımız ne zaman sıkışsa müracaat kapılarımızdan birisi de Hüseyin Bey hocamız olmuştur. Kendileriyle Türk Dünyası'nın manevi başkenti Türkistan şehrinde birlikte çalışma mutluluğunu yaşadım. Hayatlarının yeni döneminde sağlıklı, huzurlu günler geçirmelerini diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

Biz tarih öğrencileri hocalarımıza ulaşmanın problemlerimizi sunmanın yolunu bile bu üç ağabeyimizden geçtiğine inanmıştık. Yani kafamızı meşgul eden konular önce ağabeylerimizi ziyaret ederdik. Bu odanın bir diğer özelliği de bugün aramızdan ayrılmış olan rahmetli hocalarımızdan Prof. Dr. Bahaeddin ÖGEL ve Prof. Dr. Mehmet Altay KÖYMEN gibi hocalarımızdan kulağımıza küpe olmuş söz ve sohbetlerin de merkezi idi.

Söz konusu üç ağabeyimiz araştırma konuları bakımından birbirlerinin devamı olma yanında mizaç olarak da adeta birbirlerini tamamlıyorlardı.

* Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi.

Nitekim Reşat hocamızın sabır, itidal ve ağır ağır söze başlaması yanında Kazım Bey hocamızın doğrudan konuya girmesi yanında İsmail Bey hocamız da sanki ikisinin arasındaki güzelliği, dürüstlüğü temsil ediyordu. Bu yüzden biz gençler; hangi konuyu hangi hocamızla paylaşacağımızı da öğrenmiştik.

Üniversite öğrenciliğimiz sırasında ağabeyimiz ve de hocalarımız olan bu üç abide şahsiyetin şahıslarında birçok dost ve arkadaş edindik. Yerine göre öz ağabeylerimizle konuşmadığımız mevzuları onlara açardık ve onlar da mutlaka bir çıkış yolu bulurlardı. Ağabeylerimiz, biz kardeşleri için neredeyse idealize edilmiş tiplerdi. Çoğu zaman da onların birlikteliğini, çalışmalarını ve engin hoşgörülerini ile milli ve manevi değerlere bakışlarını kıskanırdık. Bu milleti hiçbir karşılık beklemeden sevmeyi, manevi değerlere saygılı olma konusunda “Ortaçağ tarih asistanları” odasında çok şey öğrendik ve bunların çoğu da meslek hayatımız boyunca kulağımıza küpe olmuştur.

Bugün bu üç kıymetli ağabeyimiz ve hocamızdan Reşat hocamız hac farızasını de yerine getirdi ve köşesinde üzerine düşen görevleri yapmaktadır. Kendilerine sağlıklı, huzurlu bir ömür diliyorum. İsmail Bey hocam da inşallah yakında Reşat Bey hocamın izinden giderek o çok sevdiği köşesine çekilecektir. Biz hocamızdan çok şeyler öğrendik.

Akademik hayatın başlangıcı ve en önemli aşaması olan doktora çalışmam sırasında jüri üyelerimden birisi olarak kendilerinden çok şey öğrendim. Doktora sınavı sonunda jüri üyeleri ile bir akşam yemeği için hazırlık yapıyordum. Jüri üyeleri arasında en genç ve bana en yakın gördüğüm İsmail Bey hocamdan yol-yordam hakkında bilgi almak istediğimde “kardeşim, sen yeni ev satın aldın mutlaka borcun da vardır, böyle bir uygulamaya gerek yoktur. Eğer ısrarlı olursan ben bu yemeğe katılmam mealinde sözlerle beni uyarıyordu. Hocamızın sözlerinde samimi olduğuna inancım tam olmasına rağmen aklıma “Kamil Usta” hikâyesi geldiği için ısrar da edememiştim.

İsmail Bey hocamın İran hatıraları, Reşat Bey hocamızın Bağdat ve özellikle de Kazım Bey hocamızın Mısır ve Mısır dönüşü gümrükte maruz kaldığı haksızlığa dair işittiklerimizi hiç bir zaman unutmadık. Yüksek Öğretmen Okulu'nun bu üç yiğit evladı insan olarak, bilim adamı ve hepsinden önemlisi örnek birer ağabey olarak analarından emdikleri sütün ve devletten yemiş oldukları ekmeğin hakkını vermişlerdir.

İsmail Bey hocamın kitapları üzerine titrediğini hepimiz bilirdik. Bu yüzden özellikle de kaynak kitaplarını kıdemli hocalarımıza bile kolay kolay vermediğini de biliyorduk. İsmail Bey hocamın doçentlik imtihanı bizleri de

Dil-Tarihli Üç Ağabey

çok sevindirmişti. Zira artık bizim de her türlü sıkıntılarımızı paylaşan bir doçent ağabeyimiz olmuştu. Fakat ÜLKÜ-BİR bu durumu bizden daha önce duymuş ve değerlendirmiş olmalı ki, hocamız bu güzel kuruluşun yönetimine seçilmişti. Bu durum hocamızın doçentlik kadrosuna atanmasını da bir ölçüde sıkıntıya sokmuştu.

Yükseköğretim Kanunu'nda yapılan değişikliklere bağlı olarak “Dil Tarihli Üç Ağabey” önce milli ve manevi terbiye almış olduğumuz odalarından ayrılmışlar, takiben de İsmail Bey hocam, Ege Üniversitesi'ne, Reşat Bey hocam Gazi Üniversitesi'ne ve en son olarak da Kazım Bey hocam da Gazi Üniversitesi'ne gitmiştir. Her üçü de meslek hayatları boyunca bizim için hep kıymetli, yerleri doldurulamayan “Ağabey” olarak kalmışlardır. Kendilerini hemen her bakımdan örnek aldık ve almaya da devam edeceğiz.

Doktora çalışmamdan sonra rahmetli hocam Prof. Dr. Bahaeddin ÖGEL'İN memleketi olan Elazığ'daki Fırat Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne Dr. Asistan olarak atanmıştım. Ankara'daki hocalarım özellikle de söz konusu üç ağabeyim ile de bağımı kopartmamıştım. Zaten rahmetli hocam ile Reşat Bey hocam görevli olduğum tarih bölümüne ön beş günde bir Ankara'dan Elazığ'a Türk Hava Kurumu'nun pervaneli uçakları ile çoğu zaman da otobüs ile ders vermek için geliyorlardı.

Fırat Üniversitesi'nde bulunduğum sırada araştırma konumla ilgili kaynak kitaplara ulaşabilmek için zaman zaman Ankara'ya geliyor, o dönemin imkânlarıyla bu tür kitapların fotokopilerini alıp götürüyordum. Ancak o sıralarda kalın bir kitabın fotokopisinin alınması (fotokopilerde, ıslak ve özel kâğıtlar kullanılıyordu) uzun zaman alıyor ve hayli de pahalıya mal oluyordu. Ankara'ya gelişlerimden birisinde o sırada Bahçelievler semtinde oturan İsmail Bey hocamı ziyaret etmiştim. Bu sırada ihtiyacım olan kitapları sıralarken kendilerinde olduğunu bildiğim kaynak kitaplardan da söz etmiş, yani talep etmiştim.

Hocamın kitapları ve özellikle de kaynak kitaplarının üzerine nasıl titrediğini bildiğim halde kendilerinden söz konusu türdeki kitaplarını Elazığ'a götürüp fotokopilerini çektirdikten sonra getireceğimi söylemiştim. Değerli hocam, sanırım benim içinde bulunduğum sıkıntıları da düşünerek bana hayır dememişti. Bu konuyu Kazım Bey hocama anlattığımda bana “aşkolsun Abdulkadir, İsmail değil Elazığ' götürmeye, sözünü ettiğin kitapların kendi odasından dışarıya çıkartılmasına bile razı olmazdı” demişti.

Abdülkadir Yuvalı

Sevgili ağabey, değerli hocam, sağlıklı olarak emekli olabilmek bir bakıma kendi alanınızda yeni bir dönemdir diye düşünüyorum. İnşallah evinizle, ailenizle sağlıklı, huzurlu nice güzel günler geçirmenizi diliyor, sırlarımızdan bazılarını, bizim için anlamlı oldukları için kaleme aldığımı belirtiyorum. Saygılarımla.